

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide üldkohtud

See riik on üleminekuprotsessis, et astuda EList välja.

Liikmesriikide üldkohtud**Šotimaa**

Sellel lehel antakse ülevaade Šotimaa üldkohtutest.

Üldkohtud – sissejuhatus

Kõrget tsiviilkohtut (*Court of Session*), kõrget kriminaalkohtut (*High Court of Judiciary*), esimese astme kohtuid (*Sheriff Courts*) ning rahukohtuid (*Justice of the Peace Courts*) haldab Šotimaa kohtuamet (*Scottish Courts and Tribunals Service, SCTS*), mis on Šotimaa kõrgeima kohtuniku ehk lordpresidendi juhitud sõltumatu asutus.

Šotimaa kõrgema astme kohtud

Šotimaa kõrgema astme kohtud on kõrge tsiviilkohtu ja kõrge kriminaalkohtu.

Kõrge tsiviilkohtus (*Court of Session*)

Kõrge tsiviilkohtus on Šotimaa kõrgeim tsiviilkohtus, mis asub parlamendi hoones Edinburghis. See tegutseb apellatsioonikohtuna ja lahendab ühtlasi esimeses astmes võlanõuete, kahjuhüvitiste ning perekonna- ja kaubandusajadega seotud vaidlusi.

Kõrge kriminaalkohtus (*High Court of Judiciary*)

Kõrge kriminaalkohtus tegeleb ametliku menetluse raames tehtud lahendite peale esitatud apellatsioonkaebustega ja lahendab esimeses astmes raskeid kuritegusid. Asja menetleb kohtunik koos vandekohtunikega.

Apellatsioonikohtuna arutab kohus asju Edinburghis. Muudes asjades on kohtu alaline asukoht Edinburghis, Glasgows ja Aberdeenis, kuid istungeid peetakse ka muudes linnades üle Šotimaa.

Esimese astme kohtud (*Sheriff Courts*)

Šotimaa on jagatud kuueks kohturingkonnaks (*sheriffdoms*). Igas kohturingkonnas on ametis üks ülemkohtunik (*Sheriff Principal*), kes lisaks sellele, et ta apellatsioonikohtunikuna menetleb tsiviilasjades esitatud apellatsioonkaebusi, vastutab ka esimese astme kohtute töehaldamise eest.

Kohturingkondades on kokku 39 eri suuruse ja ülesehitusega esimese astme kohtut, mis kõik täidavad sama ülesannet.

Kohtuasju menetleb kohtunik (*sheriff*). Esimese astme kohtute töö võib jaotada kolme peamiseks kategooriasse – tsiviilasjad, kriminaalasjad ning pärandamis- ja pärimisasjad – ning seda tööd korraldavad kohtusekretärid (*sheriff clerks*) ja nende alluvuses töötavad isikud.

Teatavatel kohtunikel (*summary sheriffs*) on õigus täita mõningaid kohtunikuülesandeid ühtaegu nii kriminaal- kui ka tsiviilkohtumenetlustes.

Lisaks on olemas uus ülešotimaaline isikukahjukohus (*all-Scotland Personal Injury Court*), mille asukoht on Edinburghis.

Tsiviilasjades apellatsioonkaebusi menetlev teise astme kohus (*civil Sheriff Appeal Court*) koosneb kas ühest või kolmest kohtunikust, kes lahendavad esimese astme kohtutes tsiviilasjades tehtud otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi.

Kriminaalasjades apellatsioonkaebusi menetlev teise astme kohus (*criminal Sheriff Appeal Court*) lahendab kriminaalasjades esimese astme kohtunike ja rahukohtunike tehtud otsuste peale esitatud apellatsioonkaebusi. Samuti vaatab ta läbi kõik apellatsioonkaebused, mis on tehtud esimese astme kohtute ja rahukohtute selliste otsuste peale, mis käsitlevad kautsjoni vastu vabastamist.

Tsiviilasjad

Enamiku tsiviilasjade näol on tegemist isikute või organisatsioonide vaheliste vaidlustega. Esimese astme kohtud tegelevad kolme eri tüüpi asjadega: tavamenetluses lahendatavad hagiid (*ordinary actions*), mis puudutavad peamiselt lahutuse, laste ja varavaidlustega seotud küsimusi ning võla- või kahjuhüvitistõudeid, mille suurus ületab 5000 naelsterlingit. Erandiks on perekonnaasjad (välja arvatud juhul, kui nõue puudutab ainult elatist), mille puhul saab kuni 100 000 naelsterlingi suuruseid nõudeid esitada ainult esimese astme kohtule;

lihtsustatud korras lahendatavad asjad (*summary causes*), mis hõlmavad peamiselt sotsiaaleluruumidega seotud üürivõlgnevusi ja isikukahjunõudeid, mille rahaline väärtus on kuni 5000 naelsterlingit;

lihtmenetlus (*simple procedure*), mille raames lahendatakse kuni 5000 naelsterlingi suuruse rahalise väärtusega nõudeid, mis puudutavad vallasvara eest tasumist, vallasvara üleandmist või tagastamist või kellegi kohustamist midagi tegema.

Lisaks tegelevad esimese astme kohtud paljude muude avalduste ja menetlustega, sealhulgas sellistega, mis hõlmavad:

laste adopteerimist,

äriühingute likvideerimist,

surмага lõppenud õnnetuste uurimist,

pankrotte.

Kriminaalasjad

Esimese astme kohtu kriminaalasju lahendatakse kas ametliku (*solemn procedure*) või lihtsustatud menetluse (*summary procedure*) raames. Prokurör (*Procurator Fiscal*) otsustab, millist menetlust tuleb igas konkreetses asjas järgida.

Ametlikku menetlust (*solemn procedure*) kasutatakse raskete asjade puhul, milles võidakse kohtuotsusega määrata üle kaheteistkümnelt kuu pikkune vanglakaristus või piiramatut rahatrahvi. Istungeid peetakse kohtuniku ja vandekohtunike osalusel.

Lihtsustatud menetlust (*summary procedure*) kasutatakse kergemate asjade puhul, mida kohtunik lahendab ilma vandekohtunikega. Ehkki kohtunikul on pädevus määrata vaid kuni kaheteistkümnelt kuu pikkune vanglakaristus, võib seda ajavahemikku teatavatel juhtudel pikendada.

Pärandamis- ja pärimisasjad

Pärandamis- ja pärimisasjad on peamiselt seotud surnu pärandvara lahendamise ja pärandvara kokkukogumise ja jagamise tegevustega. Pärandvara kokkukogumiseks ja jagamiseks tuleb testamenditajal hankida kohtult luba (*confirmation*). Luba antakse üksnes pärast seda, kui kohtule on esitatud pärandvara nimekirja.

Kui pärandvara koguväärtus on kuni 36 000 naelsterlingit, on tegemist väikese pärandvaraga ning kohaliku esimese astme kohtu kantselei töötajad abistavad luba soovivat isikut vastava vormi täitmisel. Kui pärandvara koguväärtus ületab 36 000 naelsterlingit, soovitatakse luba taotleval isikul pöörduda õigusnõustaja poole.

Rahukohtud (*Justice of the Peace Courts*)

Rahukohtunikud on rahvakohtunikud. Rahukohtunikele annab sisulistes ja menetlusküsimustes nõu juriidilise kvalifikatsiooniga kohtuametnik. Rahukohus arutab peamiselt kergemaid kuritegusid. Rahukohus võib määrata kuni 60 päeva pikkuse vabadusekaotusse või kuni 2500 naelsterlingi suuruse rahatrahvi.

Esimese astme kohtu sekretär vastutab esimese astme kohtu ja rahukohtu haldustöö korraldamise eest, sealhulgas:

trahvide sissenõudmine ja hüvitise väljamõistmine;

kautsjoni, üldkasuliku töö või vabaduse piiramisega seotud kohtuotsuste ärakirjade väljastamine;

kohtukutsete saatmine vandekohtunikele ja nende tegevuse korraldamine.

Üksikasjalikumat teavet Šotimaa kohtute kohta leiab [Šotimaa kohtuameti](#) veebisaidilt.

Lingid

[Šotimaa kohtuamet](#)

Viimati uuendatud: 02/07/2020

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta. Liikmesriikide sisu haldamise eest vastutavad liikmesriigid uuendavad parajasti selle veebisaidi sisu, et võtta arvesse Ühendkuningriigi lahkumist Euroopa Liidust. Kui leiate siit teavet, milles Ühendkuningriigi lahkumine veel ei kajastu, ei ole see taotluslik ja muudetakse peagi.